

LÆREPLANSSERIEN

SANNI MARIA P. KORSGAARD

SÆT SPOR

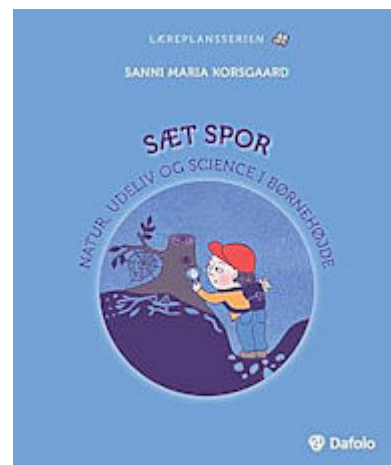
NATUR, UDELIV OG SCIENCE I BØRNEHØJDE

Dafolo

2019

Pris: 224 kr.

Denne bog tager udgangspunkt i den nye bekendtgørelse om pædagogiske mål og indhold - Børne- og Socialministeriet 2018: Læreplanstema nr. 5: Natur, udeliv og science.

I Danmark mangler man samfundsborgere, der kan være med til at opfinde bæredygtige løsninger. Derfor ønsker man fra politisk side mere fokus på det naturfaglige område. Science i dagtilbud betyder en aktiv inddragelse af naturen, således at børn får kendskab til dyr, planter, naturens kredsløb, naturfænomener samt naturens lovmæssighed.

Intet er mere naturligt end at vække det lille barns interesse for området ved at eksperimentere, udvide tankefærdigheden med at tænke kreativt og utraditionelt, at kunne opstille hypoteser og se nye sammenhæng, således at interesse for naturen leges ind og formidles i børnehøjde.

Børn har brug for naturen for at kunne udvikle sig optimalt. Oplevelser i naturen er en gave på såvel det følelsesmæssige, kropslige og kognitive område.

Vi ved at:

- at børn der kommer meget i naturen, er kropsligt stærkere og smidigere
- at leg og læring i naturen har betydning for det sociale klima
- et rum der afstresser
- at et tæt forhold til naturen gør børn klogere på mad
- mindre konfliktniveau udendørs
- styrke innovativ tænkning
- mulighed for at stimulere fantasien
- jord og jordforbindelse er som en gratis lykkepille

Men det skal bemærkes, at alle disse positive effekter i høj grad er afhængige af den professionelle fagperson. Samtidig bemærkes det i bogen, at der er store sociale forskelle på, hvordan familier prioriterer at færdes i naturen. Men man kan håbe den nye, grønne bølge griber om sig i mere end én forstand.

I bogens kapitel 2 fokuseres på barnet som et aktivt og bidragende væsen med ret til at deltage i egen læring. En tur i skoven med en *vidende* og *nysgerrig* voksen, der giver sig tid til at stoppe op og udforske, så læring foregår i relationer med personlig deltagelse. Det er pædagogens relationer og faglige kompetence og de rammer hun/ han sætter op omkring barnet, der er vigtige. Det handler om en lærerplan, der kalder på den reflekterende praktiker.

Når vi ser på f.eks. skovturen, ser man et godt eksempel på forbindelsen mellem leg og læring. Leg udvikles i samspil med det læringsindhold, som pædagogen giver barnet mulighed for at erfare. Spændende er det, hvad en relativ løs rammesætning med en vidende pædagog betyder, for at nå forskellige børn samt at give et højere læringsudbytte. I korte træk fokuseres på hvordan børn fra 2-5 år lærer.

I bogen opstilles 5 sciencepædagogiske principper for børns læring i og om naturen. Spændende er det, at der peges på, at ikke alle pædagoger har viden på dette område, men bør opdateres. Blandt andet handler det om at gribe nuet,

når man er ude i naturen og have skærpet opmærksomhed på, hvordan vi kommunikerer og stimulerer børns tænkning.

Især fokuseres på "*vedvarende fælles tænkning*" med reference til den engelske forsker Brenda Taggart,* der betragter denne indfaldsvinkel som et afgørende træk for pædagogiks praksis af høj kvalitet. Det handler om at stille produktive spørgsmål, hvilket der gives gode eksempler på i bogen. Det er rigtig fint, at der fokuseres på, hvordan man stiller de reflekterende spørgsmål til små børn, med udgangspunkt i hverdagsituationer.

I mange børns hektiske hverdag er det også vigtigt at kunne bruge naturen som et rum, hvor man kan finde ro og tanker op. Igen er bogen konkret, idet der præsenteres forløb, der handler om "naturen" og hvordan børn kan deltage. Naturen skal også ses som et eksperimentarium, hvor der kan undersøges og eksperimenteres, hvor målet er at bygge bro mellem børnehavebarnets empiriske, sanselige tilgang til den videnskabelige indgang til naturvidenskab.

Men sciencepædagogik handler også om aktiv lytning, nysgerrighed og mulighed for fordybelse, samt en hensigt om at skabe basis for matematisk forståelse og opmærksomhed. Og igen lægger matematiske begreber også op til, hvordan man bruger sproget.

Så er der ellers en skatkiste af konkrete ideer med fokus på hverdagsmatematik i børnehaven. En lille sløjfe om hvorfor risikofyldt uge er så vigtig.

Bogen afslutter med en model til at arbejde med natur, udeliv og science i børnehøjde:

- observationsfase
- beslutningsfase
- undersøgelsesfase
- den narrative fase
- den æstetiske fase
- delingsfasen.

Denne bog understøtter børns læring, trivsel og oplevelser i naturen med fokus på den pædagogiske læreplan fra 2018. Den tager udgangspunkt i de nyeste pædagogiske strømninger og bogen er fuldstændig jordbunden, hvad angår eksempler på, hvordan man lærer børn at færdes i naturen, at undre sig, at tænke, at resonere og stille spørgsmål.

Med hjælp fra den vidende og nysgerrige pædagog skal børnene ind i en verden, der handler om samspillet mellem natur, samfund og mennesker, måske endnu vigtigere nu end tidligere, når der er fokus på at bevare vores klode.

For de pædagoger og konsulenter, der arbejder med fokus på sproglig udvikling, er det så vigtigt, at sprog er mere end ord. Sprog er vedvarende fælles tænkning, hvor individer samarbejder intellektuelt om at løse problemer, afklare begreber, evaluere en aktivitet, samt udvikle og udvinde forståelse. Det kan man også med små børn med naturen som ramme, hvis man som voksen har indsigt i at arbejde med børns sprog og tænkning.

Bogen "Sæt spor" har sat sine klare spor i min hjerne og hjerte. En vidunderlig jordnær bog med masser af pædagogisk indsigt. Læs den og brug dens mange konkrete eksempler i praksis og tænk dig om, når du færdes i naturen med børn.

Og så min tilføjelse:

Denne bog viser, at vi har brug for *uddannede pædagoger*, der arbejder med viden og indsigt.

Birgitte Franck